

**An lingia directa**

**1**



**cudesch prinzipal  
schleiaziùns  
sutsilvan**

**Leia Rumàntscha**



*Igl mi disple/ Igl disple a mei.  
Faged igl bagn.  
Igl va.*

21. a) Bùn gi, *tge vessas bugent?*    *Jou vess bugent egn cafe...*  
b) *Nus lessan pajear.*  
c) *Vež vus nigna muneda?*    *Na, igl mi disple.*

22. - *Jou vess bugent egn gervosa sainz' alcohol.*  
- *A betga megna fredda, faged igl bagn.*  
- *Tge vez Vus da magliear?*  
- *Jou prend egn pànet garnieu. Tge sorts vez Vus?*  
- *Ea, quegl prend jou. Egn pànet garnieu cun schambùn cotg a cucumeras.*  
- *An urden.*  
- *Grazia fetg. Se jou gest pajear?*  
- *Na, igl mi disple, jou ve nigna muneda.*  
- *Igl e bien ascheia.*

25.

1. *Oz e'gl tgòld. – Daniela e Carl van a'l (an) ustreia. Els van betga andavains, els statan ordafora.*

*Carl beva egn gervosa pintga a maglia egn pànet cun caschiel.*

*Daniela prenda ear egn pànet a beva vetier egn suc d'orànschas cun ampo sglatsch.*

2. *Las Grischùnas ad igls Grischùns van bugent a l'ustreia. – Els datan a tgartas near egn batarlada. – Els statan bugent da cumpagneia. – Els bevan cafe... Els fan ear mintgatànt egn fatschenda near discuteschan egn problem. – Quels ca fan preascha maglian da miezgi egn taglier digl gi, par exaimpel: *spagettis, pizza, verdira, salata.* – Quels ca ân peada prendan egn tratga cumpleta.*

3. a) *pintg*    b) *bùnmartgea*    c) *tgòld*    d) *dultsch*    e) *sainz' alcohol*

.....

### Lecziùn 3

1. a) *d'egn litg/ singula*    b) *ruassevla*    c) *45*    d) *â egn valischa*

10. - *Jou ve parco igl auto...*

- *An urden.*

- *Dat el betga disturbi a vus?*

- *Na, na, igl e nign problem. Mo scha Vus lez, pudez ear parcar igl auto an garascha.*

- *Sch'igls parcadis or là en libers, midiou betg.*

- *Va bagn.*

- *Igl aszensur, noua e igl aszensur?*

- *Vurdad. Gest qua, a saniester.*

- *Grazia.*

12. *sacapescha  
stupent, bien  
evidaint  
d'acord*

13. a) *Bien/D'acord* par tres gis.  
 b) La tgombra e ruassevla, *near betg*?  
 c) Na, *anzuma betg*  
 d) Ea bugent, *sacapescha* .
14. - *Bùna sera. Jou ve num ....*  
*Jou ve reservo egnà tgombra.*  
 - *Prezis / Geabagn.*  
 - *E quegl egnà tgombra ruassevla?*  
 - *Stupent / Fetg bien..*  
 - *Ea, quegl fetsch jou bugent dalùnga.*  
*Da tge uras dat igl anzolver?*  
 - *E'gl pussevel d'anzolver an tgombra?*  
 - *Noua e igl aszensur?*  
 - *Grazia fetg.*
17. - Jou vess bugent egnà tgombra singula digls...  
 - *Ea, quegl e pussevel.*  
 - *Quànt fa quegl par notg?*  
 - *80 frànchs, igl ansolver e cumprieu.*  
 - *An urden. Jou reservesch. D'acord.*  
 - *Pudessas Vus bustabar igl Voss num par plascher?*  
 - *Sacapescha, bugent.*

## 22.

## I.

Signur Barandun va an egn hotel – El â reservo egnà tgombra par quater gis. – Quegl e egnà tgombra singula cun bogn. La tgombra e ruassevla, par quegl c'ella e betg anviers la veia. – Ella e anviers igl iert. – Signur Barandun ampeara da tge uras c'igl deti ansolver a sch'igls parcadis segian reservos.

## II.

Locarno, igls ....

Jou cunfearm igl mieus telefon a reservesch egnà tgombra dubla cun bogn digls 4 d'october antocen igls 19 d'october. L'amprem'eanda cun measa pensiùn. Cun salids amitgevels ...

.....

## Lecziùn 4

1. a) *alle 4 möglich*    b) *igl amprem auto da posta ca ...*    c) *igl suaintermiezgi da las tres.*    d) *par quegl c'igl dat nign tren ca va an quella direcziùn.*
7. a) *stagn*    b) *vont*    c) *stund*    d) *turnan*    e) *statan*    f) *turnagn*
8. Signur Bernard a seas amitgs sutsilvans en davànt egn kiosk.  
 - *Jou vi egnà tgarta digl Pez Bavregn.*  
 - *Mo cumpra ella. Quegl interessescha ear me. Jou less egn cudesch sur da la Val Schons. Tgi sa sch'els ân egn ?*  
 - *Jou creg betga c'i vegian qua egn. Mo ampeara egnà geadà.*  
 - *Jou sto ànc ver tgartas.*  
 - *Varda. Qua sas vurdar ellas.*  
 - *Quella qua da Preaz e fetg beala.*  
 - *Jou la prend / prend ella.*  
 - *A quellas da la plaza cun la funtana gànda? Tge gis?*  
 - *Ea. Ellas en bealas. Mo ussa cumpr jou betg ellas. Jou ve nign tschafen da scriver.*

9. a) *ella*                      a) *la*  
 b) *el*                         b) *igl*  
 c) *ella*                      c) *la*  
 d) *el*                         d) *igl*  
 e) *ellas*                    e) *las*  
 f) *els*                        f) *igls*

11. 1. Scha tei âs fom va an tgadafiac.  
 2. An la frestgera â'gl ovs a tomatas, paintg a caschiel  
 3. An stgafa a dretg e igl pàn.  
 4. Jou turn anviers las tschentg.  
 5. Questa sera lagn ir anzemel a tschagna a Mustér.

14. a) *posta, stizùns, bàncas, pastarnareias, zenters da sport, stampats*  
 b) *apotecas, stizùns da vastgadira a da sport, bars, dancings, discos*  
 c) *Stizùns ple pintgas*  
 d) *blears hotels ad ustreias*  
 e) *blears hotels ad ustreias*

16.

- I. *giodem/giodapes*                      *da qua giou/da là sei*  
*ansei*                                        *saro*  
*a dretg*                                      *gl'unviern*  
*angiou*                                      *stagiùn morta*  
*easter*                                       *pintg*  
*cun auto*                                    *senzum*

- II. a) Par rivar *an* las Veiasmalas savez *ir a pe* igl antier toc near prender *gl'auto da* posta *antocen* Runtgaglia. La spassageda *da* Runtgaglia *antocen* an la tgavorgia e *fetg beala*.  
 b) Signur Carl e tier igl kiosk. El vut *cumprar* egna tgarta digl Pèz Bavregn.  
 c) Apotecas e'gl me *agls* zenters ple *grànds*. Stampats survean ign da *cumprar an* mintga kiosk. *Durànt* la stagiùn morta bunameing tut igls hotels c'en *saros*.  
 d) Scha tei âs fom, va *an* tgadafiac. – *An la* frestgera *â'gl* ovs a *tomatas*, paintg a *caschiel-tgora*.  
*An* stgafa *da* *màn* dretg *da la* frestgera tgatas tei igl pàn.

.....

## Lecziùn 5

1. a) *egn pulover*    b) *da mangola*    c) *stgir-verda*    d) *neras*    e) *egna tgamischa*
8. a) *freda/ fredameing*  
 b) *ruassevla/ ruassevlameing*  
 c) *curta/ interessànta/ curtameing*  
 d) *bùnas/ bagn*
9. a) *parquegl ca/ parquegl ca*  
 b) *parquegl c'igl/ parquegl c'igls*  
 c) *parquegl c'ella/ parquegl c'el*  
 d) *parquegl c'els/ parquegl c'els*

13. a) *..megna largias* ..fagiagn ple lùngas  
 b) *..fagiagn ple largia/ Nus fagiagn ple largia ella* ..fagiagn ple curta/ nus fagiagn ple curta ella

## 15. Dictat

- Stuez vus ànc ver anzatge?
- Ea, jou less ànc vurdar *quellas tgamischas*.
- *Me vurdad*.
- *Quella mi ple. Quànt custa ella?*
- *Quella custa 80.- frànchs.*
- *Pulit tgeara.*
- *D'acord. Mo buna qualitat. Mangola spira. Ad alura, nova moda.*

## 17. - Sacapescha

- *Tarlad/ Pardunad*
- *D'acord / va bagn / bien, ea*
- *Me egn mumaint*

## 18. a) Sacapescha

- b) *Me egn mumaint*
- c) *Pardunad / Sacapescha*
- d) *D'acord / Va bagn*
- e) *Bien*
- f) *D'acord / Ad alura*

21. I. *cler curt betga sportiv bünmartgea lartg pintg*

- II. a) *Plen *quellas tgòtschas* alvas a tgei?*  
 b) *Que pulover verd mi ple betga propi.*  
 c) *Gion, ta ple quella tgamischa cotschna?*  
 d) *Duna Tina, plen quels stivals ners a Vus?*  
 e) *Quels calzers grischs mi plen betga.*

- III. a) *Jou less vurdar la giaca da gliegn c'e an la vitregna.*  
 b) *Quels calzers en beals, mo a mei statani betga bagn.*  
 c) *Que tschop e ampo stretg anturn las spatlas.*  
 d) *Igl numer tschuncànta mi para ampo grànd par Vus.*  
 e) *La calur giaglia da quella rassa mi ple betga.*  
 f) *Que tùn verd da tieus tschop mi para interessànt.*  
 g) *Las tgòtschas en megna largias anturn veta.*  
 h) *Cura astg jou vagnir par las tgòtschas?*

## Lecziùn 6

1. a. falo f. falo  
 b. falo g. falo  
 c. gest h. falo  
 d. falo i. gest  
 e. gest
3. a. *sund sto/ sund stada*  
 b. *e vagnieu/ eassan stos*  
 c. *sund turno/turnada / vagn luvro.*  
 d. *â telefono/ eassan stadas*  
 e. *sund stada/ ve jou betg udieu/ ve vurdo*

**9. Dictat**

*E igl vieadi sto tgear? Âs gieu da dar or blear?*

Na,na. La fatschenda â *pajieu* igl vieadi.

Jou *ve stuieu pajear* bunameing nut.

Alura âs propi *gieu* egnâ beala veta.

Mo gea. Jou *ve gudieu* egl fetg.

*Eassas stos* an buns hotels?

Buns hotels, *bun* damagleiar, *buna* cumpagneia a *balteziâs* cuntradas.

Nus *vagn vivieu* sco retgs.

Mo alura *es ussa disada* da far beala veta.

10. a. *Jou ve udieu nut.*

b. *El â fatg nut.*

c. *...mo ella â maglieu nut.*

d. *Nus vagn preparo nut.*

e. *... â capieu nut.*

11. *A co!*

*Stupent!*

*Mo alura*

*Ea, propi*

12. a. *Stupent!* Egnâ buna tschagna....

b. *Ea, propi*, quegl ve jou...

c. *Mo alura* sas tei...

13. a. falo e. falo

b. gest f. falo

c. falo g. falo

d. gest h. gest

15. a. *e levada.*

b. *â salamanto*

c. *â scret*

d. *en viagieus*

e. *â plaschieu*

f. *ân raquinto*

g. *en stos*

h. *ân giudieu*

i. *eassan idas*

j. *â anvido / â raquinto*

16. a. *ân sapreparo*

b. *ân sapreparo*

c. *âs antupo*

d. *vagn s'antupo*

e. *vez saraduno*

f. *vagn saraduno*

g. *â sadezidieu*

h. *ân sadezidieu*

i. *ve s'anunztgieu*

j. *âs s'anunztgieu*

k. *vagn savasieu*

22. *lagn vurdar – jou schmegn – stupent – bien peia – d'acord*

23. a. *lagn vurdar* b. *jou schmegn* c. *d'acord* d. *stupent* e. *bien peia*

24. a. *Mario – Bea / Flurin – Seraina / Giusep – Ursina*

b. *Lainsa/âs tschafen – bugent – igl mi disple – Partge...betga*

**26. I. Cumpletad igl text cugls plets ca màncan**

Fredi â telefono a Marta ad â *bagliafo* segl *raspundider*. La mama da Fredi â *festivo* satânta ons. A la festa en tut *igls paraints stos anvidos*: igls ôs, las ondas, igls cusregns a las cusregnas.

Marta *e stada* an vacànzâs. Ella â *gudagnieu* egn premi da la sia *fatschenda*: *egn'eanda an Sizilia*.

Ella â *visito* igls *ple* impurtants martgieus ad *e ear stada* segl Etna.

Pigl vieadi â Marta *betga pajieu* blear.

**II. Reconstrued igl dialog.**

- |                                   |   |
|-----------------------------------|---|
| 1. Tearla. Jou telefonesch...     | 5. Mo pos tei betga calar egn tec ple bòld? |
| 2. Mo ansasez sto jou luvrar ...  | 6. Egna meas'ura ple bòld? ...              |
| 3. A las otg a measa.             | 7. An baselgia. Scha tei vol savainsa ...   |
| 4. Quegl e ampo bòld parquegl ... | 8. An urden. Alura savasainsa ...           |

.....

**Lecziùn 7**

1. a. *Londra*  
 b. *frs. 700.– / frs. 420.–*  
 c. *21.15 h / 06.46 / 08.15 / 10.13*  
 d. *...c'el â couchettes*  
 e. *...c'ellas vutan ir cu gl Eurostar tras igl tunel sut la mar*  
 f. *7 uras*  
 g. *...tarmeta igls bigliets par posta*  
 h. *...survignan igl quent ple tard.*
3. a. *...igl e ple cumadevel da viagear da notg*  
 b. *...igl â ànc couchettes par Paris*  
 c. *...igl custa betga duple cu gl aviùn*  
 d. *...igl e miglier da prender igl taxi*  
 e. *...igl vala la fadeia*  
 f. *...igl drova betga bleara pazienza*
10. a. *definitivameing*  
 b. *ruassevlameing*  
 c. *regulara*  
 d. *curtasevlameing*  
 e. *cordialmeing*  
 f. *prinzipal*
11. a. falo  
 b. gest  
 c. falo  
 d. falo  
 e. gest
13. a. *scha/ da*  
 b. *da*  
 c. *la/ la*  
 d. *scha/ la*  
 e. *igl/ la near da/da*  
 f. *scha*  
 g. *scha*  
 h. *scha*
15. - *plascher / tgombras/ data*  
 - *mumaint/ ocupo/ sadezider*  
 - *tren*  
 - *a Paris*  
 - *tains/ staziùn*  
 - *taxi / metro/ bagascha*  
 - *aviùn/ bünmartgieu*  
 - *ign/ uras/ Londra*  
 - *ir / turnar/ aviùn*  
 - *d'acord*
17. - *Bün gi signur Venzin, jou less sgular a Helsinki. Da tge uras dat igl sgols?*  
 - *Suaintermiezgi*  
 - *Na, jou less betga midar. Dat igl forza egn sgol direct la sera?*



- *Quegl e megna bòld, la damàn ve jou egn termin. Jou sgol tutegna a las 16.30. Da tge uras riv jou a Helsinki?*
- *An urden. Pudessas reservar egn plaz par me ?*
- *Jou sgol me egn veia.*

19. a. *gest*  
b. *gest*  
c. *falo*

- d. *gest*  
e. *gest*  
f. *gest*

20. a. *Cura c'ign e senzum igl pass digl Gelgia e'gl betga lientsch ple antocen a Silvaplana.*  
b. *vez'ign*  
c. *tgat'ign*  
d. *Ign sto*  
e. *ign vut / san ign*  
f. *van ign*  
g. *ign passa / vez'ign*  
h. *drov'ign*  
i. *vard'ign*  
k. *Ign fa*  
l. *ign dorma*  
m. *san ign / ign sadesda*

21. a. *Sen las autostradas svizras san ign betg ir aschi speart sco c'i ign vut.*  
b. *An quell'ustreia da muntogna ston ign betga reservar las mesas.*  
c. *Da quell'ora van ign betga bugent ordafora.*  
d. *Quella tura pon ign betga far da tut'ora.*  
e. *Par far egn bün barso tschearv drov'ign betga poc tains / dovr'ign blear tains.*  
f. *Ign sa betg ir cugl auto sur tut igls pass gl'unviern.*  
g. *La damàn ân ign betg adegna plascher d'ir a luvrar.*

### 23. **Cumpletad las construcziùns.**

- I. *Anna a Rita ân agl sen da far egn vieadi a Londra. Ellas van an egn biro da vieadis a vutan s'infurmar. Ellas vutan saver tge aranschamaints c'igl dat par ir cugl tren a quànt ca quegl custa. Anna vut ir cugl tren. Par Rita e igl vieadi cugl tren megna lùng a megna tgear. Mo ellas van tutegna cugl tren. Ellas vutan ir cugl Eurostar tras igl tunel sut la mar. Da Cuira a Paris vutan ellas viagear da notg. Ellas partan la sera a las 21.15 a la damàn a las 06.46 en ellas gea a Paris Est. Là midan ellas staziùn. Ellas prendan u igl taxi near la metro. Quegl dependa da la bagascha ca ellas ân. Ellas ân tains avunda pigl vieadi d'egna staziùn a l'otra. Ellas drovan nign hotel. Ellas statan tier cunaschaints.*

- II. *tgear/ mai / liber / spear t/ saro / public*

.....

## Lecziùn 8

1. a. *Iso e punctual.*  
b. *Iso stat a marena.*  
c. *Igl um da Catregna e an garascha a pena igl sieus velo.*  
d. *Catregna / sieus um / Catregna*  
e. *vardan televisiùn.*  
f. *Parquegl c'ella.....*

11. a. Na, nus salagragn.  
 b. Na, jou amprov da star alerta.  
 c. Na, ella sasainta betga bagn.  
 d. Na, el safutra da tut.  
 e. Na, els sadiverteschan.  
 f. Na, jou sto saporstgisar.  
 g. Na, nus s'angaschagn ple bugent qua.
13. a. *stuessan nus*  
 b. *Igl fuss*  
 c. *Jou Vos cunzagliess / Igl fuss*  
 d. *Savessas Vos*  
 e. *Nus lessan*  
 f. *Vos fussas*  
 g. *Lessas tei*  
 h. *Cura stuess*  
 i. *Tge gessas tei*  
 k. *Vessas tschafen*
14. Indicaziùns gestas:  
 - Martina less dascurer cun Madlaina parved'egna plaza.  
 - Madlaina savess dar egn bün cunzegl a Martina, parquegl c'ella lavura ear agl turissem.  
 - Martina vess interess da luvrar agl sector turistic.
15. • Mo gi egn'eada. Tge fas alura igl *antier* gi?  
 – part / tard / anzolver cafe / liger / radio partgea / basegns  
 • *um*  
 – *lez / oter / sadesda*  
 • *leava / curer*  
 – *prezis / curer / anzatge / zambargear/ avàntmiezgi*
16. a. Jou cumprass / jou vess  
 b. Ella s'anunztgess / s'interessass  
 c. Nus vagnessan / fusan  
 d. Prandessas / nassas / savessas  
 e. Mario durmess / clamass
18. a. *mieus* e. *lur*  
 b. *sieus* f. *voss*  
 c. *tias* g. *mia*  
 d. *noss / nossas*
19. *sieus / Lur / sias / seas / sia / Lur / lur*
20. a. *Mintgegn / sias*  
 b. *Mintga / mintga / sieus*  
 c. *Mintgegn / mintgegna / sieus*  
 d. *Mintga / seas*  
 e. *sieus / mintg'*  
 f. *Mintga / sia*

21. a. • a far egna  
– via / vagn plascher
- b. • a marena  
– bugent / marena sto jou ir
- c. • scha tei savessas star  
– mi disple / otra geada / bugent ple gî
- d. • egn'eada / fagez alura igl antier gi  
– jou par la mi'part / tard a fetsch patschific
- e. – e tut oter / sadesda bi da las sis
- II. a. veda far  
b. veda liger
- c. veda scriver  
d. veda vurdar
- e. veda far  
f. veda dar
- III. a. vess  
b. stuessan
- c. fuss / nassan  
d. vessas
- e. vagness  
f. interessass  
g. prandess

.....

## Lecziùn 9

5. a. Faged igl bagn a purtad  
b. Faged igl bagn a cunzagliead  
c. Faged igl bagn a purtad  
d. Faged igl bagn a veias pazienza  
e. Faged igl bagn a ged  
f. Faged igl bagn a purtad  
g. Faged igl bagn a ded
7. a. *ca / tgatas*   b. *c'ign / maglia*   c. *c'e*   d. *ca / ân*   e. *ca stat*
11. Capùns - Far egna pasta da pizocels...  
Patlànas - Maschadar fragna, ovs, sal, pulvra ad lavànt, ...  
Tatsch - Far egna pasta d'omletas stagna. Aschuntar...  
Malùns - Sgartar hardefels cotgs igl gi avànt. Aschuntar...  
Russers - Far hardefels an sal. Meter surangiou...
15. *fava / giuta / ava / verdiras / padeala / tgarn / sal / rezept*
16. • *Tge savez Vus racumandar a nus?*  
– *spezialitads*  
• *greav / sera*  
– *giasts / menu / megna / cunstat*  
• *Bien / ded / tgarta / ampruvagn*  
– *dantànt / aperitiv*  
• *miez / vegn*  
– *cunzagliess / quel / buteglias / andretg*  
• *bien / urden / bagn / purtad / parved' / ign cumbinar*  
– *atenziùn / taglier / miezgi*

17. a. Quella ca  
b. Quels c'els  
c. Quel ca  
d. Quellas c'en  
e. Quel ca
18. a. cun dad ir  
b. cun da pacatar  
c. cun da tarlar  
d. cun da liger  
e. cun da curer  
f. cun da stivgear

19. a. falo c. gest  
b. falo d. gest

## 22.

- I. a. reservo / par e. par  
b. racumandar / spezialitads f. vess / verdira / giuta  
c. ded / da g. resister  
d. ign / sco ign h. e la

- II. a. *Nudad egna measa purziùn caschiel d'alp a caschiel nursa da la Bargiaglia.*  
b. *Jou vess gust d'ampruvar pizocels cun earva tschura.*  
c. *Varda els ân qua anzatge ca tei tgatas betga mintga gi.*  
d. *Jou ve calo da fimar avànt egn miez on.*

.....

## Lecziùn 10

1. a. *Igls discs cumpacts a la ghitarra*  
b. Mengia procura la tgarn ad igls hardefels  
*la salata – Mengia igl vegn pigl aperitiv – Teo*  
*las sosas da salata – Quirin igl vegn cotschen – Teo*  
*las liongias – Mengia la verdira – Daniela*  
*igl crut asch – Mengia igl schampagn – igl bab da Mengia*
4. a. *Gidassas tei me da far urden?*  
b. *Gidassas tei me da pinar igl velo?*  
c. *Gidassas tei me da scurzanir las tgòltschas?*  
d. *Gidassas tei me da pacatar?*  
e. *Gidassas tei me da lavar igl auto?*  
f. *Gidassas tei me da cuschinar?*
5. 1. *magiel da vegn* 6. *cunti* 11. *cunti da dessert*  
2. *magiel d'aua* 7. *tschadùn da supa* 12. *stgagna da des*  
3. *servieta* 8. *pevrera* 13. *buteglia da vegn*  
4. *stgagna* 9. *salera* 14. *tuaglia*  
5. *taglier* 10. *hrui dad au*
12. • *suainter*  
– *liongias/ fimantadas/ schambùn / tgarn / quto / ir / vagnir*  
• *fimantadas / gea*  
– *hardefels/ asch*  
• *quegl / funs / Silvester*

13. a. falo                      c. falo  
 b. gest                      d. gest
16. a. ... ca tut quels discs vignian tarlos  
 b. ... ca tut quella salata vigni maglieada?  
 c. ... ca tut que vegn vigni bavieu?  
 d. ... ca tut quellas cassetas vignian tarladas?  
 f. ... ca tut quels hardefels vignian maglieus?  
 g. ... ca tut quella Coca Cola vigni bavida?
17. a. *vean tagliada*                      e. *vignan tarmess*  
 b. *vean fatga*                          f. *vignan vandieus*  
 c. *vean construida*                      g. *vean organisada*  
 d. *vean rumida*                          h. *vignan malageadas a scretas*
18. a. La tgarn *vean / e vagnida* samtgeada da Mengia  
 b. Igl vegn *vean / e vagnieu* cumpro da Teo.  
 c. La Verdira *vean / e vagnida* preparada da Daniela  
 d. Igl schampagn *vean / e vagnieu* oferieu da mieus bab  
 e. Las tgartas d'invitaziùn *vignan / en vagnidas* scretas da Sandra  
 f. La tschagna *vean / e vagnida* ludada da tuts.
- 20.
- I. ân/ nign e/ vut / meter/ da / gl'amprem / maschadada / sosa / cura c'el / spezialist / da salata/ an / crut / da cuir / da tgarnpiert / par la sera / la measadad / nut / prieu / dc buteglias / la colecziùn / easser / da prender
- II. a. *vean vandida / â cumpro*  
 b. *e fatga / â fatg*  
 c. *ve vieu / e construida / â projecto*  
 d. *vean organisada / ân organiso*  
 e. *en vagnieus / ve vieu*  
 f. *â malagieu a scret / en malageadas*

**An lingia directa**

**1**



**cudesch d'exerzezis  
schleiaziùns  
sutsilvan**

**Leia Rumàntscha**

## CUDESCH D'EXERZEZIS – SCHLEIAZIÙNS

### Lecziùn 1

2. *Tgau, Claudia.*  
*Tgau, Roman. Co va'gl?* *Igl va bagn, graztga. A co va'gl cun te?*  
*Igl va ear bagn cun me, graztga.*
3. Claudio, astg jou preschantar a  
*tgei mia amitga Dora?*  
*Jou sund Claudio.*  
*Jou sund Dora* *Duna Conrad, astg jou preschantar a Vus*  
*igl signur Dolf ?*  
*Fa plascher duna Conrad*  
*Fa plascher signur Dolf*
4. *grec*  
*austriac*  
*spagnol*  
*portughesa*  
*franzosa*  
*svizer* -> *capuns*
6. *Co vez Vus num?*  
*Eassas Vus austriaca?*  
*Danunder eassas Vus?*
7. *Innerferrera/ Flims/ Rongellen/ Tiefencastel/ Sils i.D./ Feldis/ Paspels/ Disentis/ Ems/ Zillis/ Illanz/ Rodels/ Thusis/ Pontresina/ Chur*
9. *Martin Hohl* **\*10.**  
*Ea.* *endesch/ quater/ sis/ quitordesch/ seat > cuira*  
*Jou sund da Winterthur* *schotg/ nula/ sis/ trainta/ egn/ tschient > gliant*  
*Na, jou lavur qua* *dudesch/ dus/ veintg/ trainta/ tschentg > duvin*  
*Jou sund surmester* *diesch/ nov/ schenev/ gisseat/ tredesch > donat*
11. *amitg – feasta – Grischùn – magari – aua minerala – viva*
12. *Co âs tei num ?*  
*Jou ve num Peider.*  
*Es tei da Seglias?*  
*Na, jou sund dad Almen, mo jou stund a*  
*Tusàn da 5 ons annà.*  
*A tge fas là?*  
*Jou lavur an egna drogareia.*  
*Tearla, vol/ bever anzatge?*
13. *egn magiel*  
*egn'aua minerala*  
*egn*  
*egn*  
*egna*  
*egna*  
*egn*
14. *â num / svizra / stat / dascura / lavura*  
  
*â num / e / vean / stat / lavura / dascura / visita*  
  
*Ella â num / taliàna / stat / lavura / Ella dascura / spagnol*
15. a) *e / e*    b) *eassan*    c) *sund / es*    d) *es*    e) *eassan*    f) *eassas*

<b>16.</b>	star	far	ler
jou	<i>stund</i>	<i>fetsch</i>	<i>vi</i>
tei	<i>stas</i>	<i>fas</i>	<i>vol</i>
el/ella	<i>stat</i>	<i>fa</i>	<i>vut</i>

**17.** a) *stas*    b) *fa*    c) *vol*    d) *stund*    e) *fas*    f) *vi*    g) *stat*    h) *vut*

**18.** a) *cun / cun*    b) *an / an*    c) *da / a*    d) *da / da / da*    e) *a / da / annà / da*    f) *cun / da*

<b>19.</b>	jou	tei	el/ella
vurdar	<i>vard</i>	<i>vardas</i>	<i>varda</i>
catar	<i>tgat</i>	<i>tgatas</i>	<i>tgata</i>
pardunar	<i>pardùn</i>	<i>pardùnas</i>	<i>pardùna</i>
gratular	<i>gratulesch</i>	<i>gratuleschas</i>	<i>gratulescha</i>
luvrar	<i>lavur</i>	<i>lavuras</i>	<i>lavura</i>
dascurer	<i>dascur</i>	<i>dascuras</i>	<i>dascura</i>
amprender	<i>amprend</i>	<i>amprendas</i>	<i>amprenda</i>
raspunder	<i>raspund</i>	<i>raspundas</i>	<i>raspunda</i>
scriver	<i>scriv</i>	<i>scrivas</i>	<i>scriva</i>

- 20.** a) *Jou sund/ jou sund/ lavur/ jou dascur*  
 b) *Jou sund/ jou sund/ stund/ jou lavur/ vi*  
 c) *Jou sund/ jou sund/ a stund/ dascur/ jou vi/ amprend*  
 d) *Jou sund/ jou sund/ lavur/ jou stund/ dascura*  
 e) *Jou sund/ jou sund/ jou stund/ jou lavur/ jou dascur/ e/ ancanusch/ vi*

.....

## Lecziun 2

- 1.** *Tearla! Jou sund stàncla.*  
*Lagn ir an quell'ustreia?*  
*Quegl e egna bòn'ideia!*  
*Jou ve ear set a sund ampo stàncel.*  
*Lagn star andavains near ordafora?*  
*Andavains. Ordafora e'gl detg fred.*
- 2.** *Tge vessas Vus bugent?*  
*Jou vess bugent*  
*Egna Coca, va bagn.*  
*Jou vess bugent egna grànda.*



3. a. *Jou bev egna gervosa grànda.*  
 b. *Jou egn tee fred.*  
 c. *Jou prend egna Coca Cola pintga.*  
 d. *Jou vess bugent egn cafe crema.*  
 e. *Jou prend egn magiel vegn alv.*  
 f. *Jou vess bugent egna Coca grànda.*  
 g. *Jou prend egna gervosa pintga sainz'alcohol.*

5. 1. *sglatsch*  
 2. *bulieu*  
 3. *gervosa*  
 4. *aperitiv*  
 5. *latg*  
 6. *andutgel*  
 7. *tomata*  
 8. *pànet*  
 9. *cucumera*  
 10. *salsiz*  
 11. *caschiel*  
 12. *whisky*  
 13. *schambùn* > turta da nuschs

6. *egn* ... *igls tres sucs ...*  
*egn* ... *igls dus cafes*  
*egn* ... *igls quater sglatschs*  
*egna* ... *las sis Coca Colas*  
*egn* ... *igls dus aperitivs*

7. - *Tarlad*  
 - *Pardunad*  
 - *Vurdad*

8. - *Tge vessas bugent ?*  
 - *Jou vess bugent egna Coca Cola*  
 - *A Vus, tge lez vus?*  
 - *Jou prend egna gervosa sainz'alcohol, mo freda, par plascher.*  
 - *Vez anzatge da magliar?*  
 - *Jou prend egn toc turta da nuschs*  
 - *Jou prend ear anzatge da magliar. Jou vess bugent egn andutgel cun pàn ner, par plascher.*

9. *egn pànet garnieu* *cunaschaints*  
*egna abitaziùn da vacànz* *tgartas postalas*  
*el e angles* *igls cunaschaints*  
*L'excursiùn e interessànta* *en igls andutgels*  
*Igl pàn tost e tgear*

10. *stagn / stagn / nagn / sto / stat / va / va'gl / naz*

11. a. *â'gl (e'gl)* e. *â liac*  
 b. *Igl â (igl e)* f. *â liac*  
 c. *Igl â* g. *igl â (igl e)*  
 d. *â liac*

> der Ausdruck "igl e" wird in der Sutselva nicht mehr gebraucht

12. a. *an* d. *an* g. *da*

b. da  
c. agl / an

e. a  
f. an

h. sainza / cun  
i. da

13. pajear  
fa quegl  
Quegl fa  
Vez  
E bien

14. a. turta da pasta sfiglieada  
b. gervosa  
c. ustreia  
d. problem

15. a. Partge betg / lessas / lainsa star / lains'ir / pudessas vus radir a nus  
b. Igl fuss don  
c. tge vessas/ jou vess bugent/ jou vess bugent  
d. e /pudessas vus radir a nus la tgartà / ea  
e. tut e asch i/ Mo

(→ Die Sätze sind im Heft durcheinander geraten. Die richtige Reihenfolge ist:

- a. Jou ve set. Lains'ir an quell'ustreia?  
Partge betg?  
Lainsa star ordafora near lains'ir andavains?
- b. Igl e egna balezia ora.  
Igl fuss don da star liaint.
- c. La camariera vean.  
Tge vessas bugent?  
Jou vess bugent egna gervosa.  
Jou vess bugent egna Coca Cola.
- d. Qua e la gervosa a la Coca.  
Pudessas Vus radir a nus la tgartà? Jou ve ampo fom. Lessas tei ear anzatge da magliear?  
Ea bugent.
- e. Els stevgian la tgartà.  
Tut e aschi tgear.  
Ea. D'acord. Mo igl transport e lùng tocen qua.)

16. a. Pardunad  
b. Tearla / tarlad  
c. Vurdad  
d. Prenda  
e. Stivgead / stevgia

17. a. falo  
b. Falò  
c. falo  
d. falò

18. 1. muntogna  
2. tratga  
3. salata  
4. turist  
5. unviern  
6. ustreia

→ maluns



- c. *das*  
d. *dat*  
e. *dez*
4. egn quart avànt las endesch  
las dudesch/ miezgi  
veingtatschentg avànt las tschentg  
l'egna  
veintg passo las tres  
las tschentg  
las seat a measa  
veintg avànt las diesch
5. a. *parquegl c'el*  
b. *peia*  
c. *parquegl c'ella*  
d. *parquegl c'el*
6. *a las seat/ da las otg antocen las sis/ da las dudesch antocen l'egna/ a las seat a measa/ las endesch*
7. a. *Astg jou/ sacapescha*  
b. *E'gl pussevel/ Sainz'oter*  
c. *Pardunad/ Sacapescha*  
d. *fagessas igl bagn/ Sainz'oter*  
→ es sind auch andere Kombinationen möglich
8. a. *cun/ par*  
b. *ad/ a*  
c. *da*  
d. *da*  
e. *an*  
f. *a*
10. a. *scha vus lez*  
b. *scha vus vez bugent...*  
c. *parquegl c'ella*  
d. *peia*  
e. *parquegl ân ellas*
11. ( !Fehler bei der deutschen Überstetzung des Titels : sie will das Zimmer im Juni reservieren !)  
- *Bùn gi, jou sund duna Wieser, dascurez vus rumàntsch?*  
- *Graztga.*  
- *Bùn gi. Vez Vus ànc tgombras libras digls 13 tocen igls 19 da zarcladur ?*  
- *Jou vess bugent egna tgombra dubla.*  
- *Ea, bugent. Se jou ear magliear tratgas vegetarias tier vus?*  
- *Veia Grànda 28, 7440 Andeer*  
- *Sen saver*
12. 1. *liber*                                      5. *tort*  
2. *beala*                                      6. *dretg*  
3. *tgear*                                        7. *alv*  
4. *tgòld*                                        > *beal'ora*
13. *igl mieus / digls / da / pigls / d'egn / cun / pensiùn*
14. *favrer*                                      *zarcladur*                                      *october*  
*marz*    *fanadur*                                        *november*  
*avregl*                                        *avust*    *dezember*  
*maitg*                                         *satemala*
15. *va / prenda / survean / tgata / magna / â / e / dascura / dascura / e / ân / giodan / ân / e / van / gi / ân / anquieran*

16. a. *dubla*  
b. *beal'*  
c. *òlta/ libras*  
d. *ocupos*  
e. *exzelentas*  
f. *ruassevla*  
g. *pintga*  
h. *stàncla*

17. a. *da / ad / da / annà*  
b. *an / da*  
c. *par*  
d. *anviers*  
e. *da*  
f. *an*  
g. *par*  
h. *da*

18. a. *agl / par*  
b. *a / cugls*  
c. *segl /segl*  
d. *digls / da / antocen / igls / d'*  
e. *ad / a*  
f. *an*

.....

## Lecziùn 4

1. - Pardunad.  
- Ea.  
- Jou vess egna dumonda.  
- Ea.  
- Quànt lientsch e'gl dad ir a pe antocen Flem?  
- Quegl dependa. Scha vus naz speart near plànsieu. An mintga cass eases Vus là antocen miezgi.  
- Graztga fetg. Sen saver.
2. 1. *albiert* 4. *staziùn* 3. A. *bànca* E. *cafe*  
2. *apoteca* 5. *tgombra* B. *kiosk* F. *staziùn*  
3. *zarcladur* 6. *amparada* C. *pastarnareia* G. *apoteca*  
> *leztga* D. *zenter da cumpra* H. *scola*  
I. *zenter da sport*
4. a. *digl / agl* 5. a. *quella/ quella*  
b. *da la / da l'* b. *quels/ quella*  
c. *digl / agl* c. *que/ quellas*  
d. *da las / agls* d. *que/ quels*  
e. *da las*
6. a. *te / a mei (mi)* b. *a tgei / el* c. *te / ella* d. *a Vus / els* e. *te*
7. - *Pardunad / gir / riv* 8. a. *mussaveia* d. *adegna*  
- *Vurdad / e / naz* b. *damàn* e. *na*  
- *naz / vavez / vavez* c. *tur*
9. a *dretg / saniester / giodem / cruschada*
10. a. *an la/ an la* e. *sen*  
b. *cugl* f. *par / cugl / an la*

c. *segl*  
d. *cugl / cugl / cugl*

g. *sen / an*  
h. *agl*  
i. *cun*

11.	puder	stuer	(vu)ler	saver	vagnir	ir
	<i>jou pos</i>	<i>sto</i>	<i>vi</i>	<i>se</i>	<i>vignt</i>	<i>vont</i>
	<i>tei pos</i>	<i>stos</i>	<i>vol</i>	<i>sas</i>	<i>veans</i>	<i>vas</i>
	<i>el/ella po</i>	<i>sto</i>	<i>vut</i>	<i>sa</i>	<i>vean</i>	<i>va</i>
	<i>nus pudagn</i>	<i>stuagn</i>	<i>lagn</i>	<i>savagn</i>	<i>vagnagn</i>	<i>nagn</i>
	<i>vus pudez</i>	<i>stuez</i>	<i>lez</i>	<i>savez</i>	<i>vagnez</i>	<i>naz</i>
	<i>els/ellas pon</i>	<i>ston</i>	<i>vutan</i>	<i>san</i>	<i>vignan</i>	<i>van</i>

12. a. *se* e. *vol* i. *vutan/ vutan*  
 b. *sto* f. *vutan* k. *Lez*  
 c. *san / ston* g. *lez* l. *savessas*  
 d. *savagn / stuagn / stuagn* h. *stuez*

13. a. *sas se / vont*  
 b. *vagnez vagnagn*  
 c. *savez savagn*  
 d. *naz se / Igl on ca vean vignt jou parsuainter ad ir.*  
 e. *savez naz / savez*

15. Qua e Martina. Tearla Duri. Jou se betga vagnir *par* vus a la staziùn. Igl mieus pop e malsàn. Igl e betga greav *da* catar la veia *tier* nus. *Scha* vus vagnez a pe, prandez igl ampren la veia prinzipala da màn saniester. *Là* naz anavànt, antocen ca vus vazez la figliala da la bància. Davent *da là* naz a dretg. Cur ca vus rivaz *tier* egna cruschada, vazez davànt vus egna tgea cotschna *cun* egna stgeala ca magna *antocen tier* l'antrada. *Là* stagn nus. Jou ve plascher, *scha* vus vagnez.

16. a. *tut las*  
 b. *tut igl*  
 c. *tut igls*  
 d. *tut las / tut igls*  
 e. *tut igl*  
 f. *tut las*
17. a. *tugi*  
 b. *da tutas sorts*  
 c. *tut'eanda*  
 d. *tut on*  
 e. *da tut cor*

.....

## Lecziùn 5

2. 1. *rassa*  
 2. *tschenta*  
 3. *mantì*  
 4. *tgòltschas*  
 5. *giaca*  
 6. *caltschols*  
 7. *vastgieu > rentgas*
4. Gian â: *bregn / cotschen / alv*  
 Martin â: *grisch / alv / bregn*  
 Curdin â: *grisch / alv / cotschen*  
**Peider â: grisch / cotschen / alv**  
**p.ex!**
5. a. *que tschop e elegant*
6. a. *que / que / quel*

- b. *quellas tgòltschas en bùm martgeadas*  
 c. *quella giaca e clera*  
 d. *quels calzers en alvs*  
 e. *que pulover e lartg*  
 f. *quels caltscholets en megna pintgs*

- b. *quellas / quellas / quellas*  
 c. *quella / quella / quella*  
 d. *quels / quels / quel / quel*

8. a. *ple* Bien near bagn ?  
 b. *para* a. *bùns* f. *bùna / bagn*  
 c. *plen / paran* b. *bùna* g. *bùn*  
 d. *para / ple* c. *bagn* h. *bagn*  
 e. *ple / ple* d. *bagn* i. *bùns*  
 f. *para* e. *bùna*

9. a. *ple stgira*  
 b. *ple datier*  
 c. *ple bùm martgieu*  
 d. *ple ruassevla*  
 e. *ple lartg*

10. a. *scurzanir*  
 b. *schlargear*  
 c. *schlùnganir*  
 d. *ple cler*  
 e. *far ple stretg*  
 f. *bùm martgieus*

11. *Van / disple / para / ple*

13. - *Mia mama â cumpro egna tgamischa par me, mo ella mi ple betg. Pos jou baratar ella?*  
 - *Sacapescha. Jou ve ànc igl scret da quitànza.*  
 - *Na. Pudess jou ampruvar la giaca c'e an la vitregna*  
 - *Ea, gest quella. Ella mi ple bagn.*  
 - *Numer 48.*  
 - *Vurdad, la giaca e ampo grànda. Vessas egna ple pintga?*  
 - *Quellas calurs mi plen betg. Pudess ign far ampo ple stretga la giaca?*  
 - *D'acord. Quànt custa ella?*  
 - *Quegl e fetg tgear.*  
 - *Va bagn. Pos jou pajear cun la tgarta da credit?*

14. a. *Veiz Vus ear vastgadira purtada?*  
 b. *Âs tei ear skis da cursa lùnga?*  
 c. *Ân els ear artetgels da sport?*  
 d. *Â ella ear caltscholets da làna?*  
 e. *Veiz Vus ear prospects da la Sutselva?*  
 f. *Vendas tei ear giasetas ad ilustradas?*

- \*15. a. *Sacapescha*  
 b. *sacapescha*  
 c. *Sainz'oter*  
 d. *D'acord.*  
 e. *Sainz'oter*  
 f. *Nign problem.*

- 16.**
- |                     |                  |
|---------------------|------------------|
| <b>Horizontal :</b> | <b>Vertical:</b> |
| 1. guànts           | 1. tgamischa     |
| 3. stivals          | 2. rassa         |
| 5. socas            | 4. salomon       |
| 6. mongias          | 7. manti         |
| 9. nuvs             | 8. guànts        |
| 10. jeans           | 12. calzers      |
| 11. blusa           |                  |
| 12. culiers         |                  |
- 17.**
- gest*
  - gest*
  - falo*
  - gest*
  - gest*

.....

## Lecziùn 6

- a – g b – h c – f d – e*
- |   |   |
|---|---|
| <p><b>2.</b> jou sund<br/><i>easser, star, vagnir</i></p> | <p>jou ve<br/><i>dar, beber, ancanuscher, gudagnear, partgir,<br/>far, prender, marandar, aver, stuer, midar,<br/>talar, saver, salegrar, (vu)ler</i></p> |
|---|---|
- 3.** *va'gl / gi da naschientscha / e anzatge / less / grànda / es / se cualm / da meas geniturs  
/ sas ear durmir / telefonescha / vaser / bagn*
- en ieus / en spassagieus*
  - sund sto / ve frequento*
  - â cumpro / e ieu*
  - e stada / â passanto*
  - e sto / â luvro*
- 5.** Jou sund sgulada a Paris a ve fatg egn curs da franzos.  
Jou sund ieu se cualm par duas eandas a ve fatg turas.  
Jou sund stada a tgea a ve luvro an eгна stizùn.  
Jou ve visito la tata a ve luvro an sieus iert.  
Jou sund viageada a Venezia a ve vurdo la plaza da San Marco a la pùnt da Rialto.  
Jou sund sto a Friburg a ve sapreparo pigls examens.
- 6.** *eassan nus stos / Nus eassan partieus / eassan turnos / e sto / vagn giudieu / vagn  
amprieu / vagn catò / vagn safarmo / vagn sasantieu / ân tscharnieu*
- |           |                |                |               |                |                |                |                |
|-----------|----------------|----------------|---------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| <b>7.</b> | a. <i>Cura</i> | b. <i>Noua</i> | c. <i>Tge</i> | d. <i>Cura</i> | e. <i>Noua</i> | f. <i>Noua</i> | g. <i>Cura</i> |
|-----------|----------------|----------------|---------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
- 8.** a. *Jou ve vieu igls ple cunaschaints museums.*



- b. Nus eassan stos an las ple bealas cuntradas da la Svizra franzosa.  
 c. An Grezia sund jou sto sen las ple pintgas inslas.  
 d. Men â cumpro la ple tgeara vastgadira.  
 e. Measeanda vainsa nus fatg la ple lûnga tura.  
 f. Claudia â prieu la ple nova essa da nev.
9. a. Lisa â fatg egn vieadi an la Toscana. Ella â avdo sen egn bagn puril. Ella e ida a tgavagl.  
 Ella â visito igls martgieus ancunaschaints ad ella â fatg egn curs da malagear.  
 b. Andri â passanto egn'eanda an Bargiaglia. El e ieu dus gis a saragatar. El e viagieu tras l'antiera val ad â vurdo las vischnâncas ad igls monumaints d'art characteristics. El e ear ieu an la Ciâsa granda.  
 c. Jou sund sto a tgea. Jou ve giudieu la ruassevladad a ve tarlo musica. Jou sund ieu blear cun l'essa da nev. Jou ve sapreparo ampo pigls examens a ve ligieu ànc egn'eada igls cudeschs impurtànts.  
 d. Els en ieus a Minca. Els en ieus pigl antier martgieu anturn. Els ân vurdo igls beals bietgs digls mesters grischùns (Mesolcina a Calanca). Els en ear ieus a Dachau.
10. - *Ve* – *visito* - *â* – *plaschieu* / *tgei*  
 - *Ve* – *vieu* / *ve* – *savieu* - *e* – *sto*  
 - *Ân* – *plaschieu* / *tgei* - *ve* – *udieu* / *eassas* – *stos* / *â* – *plaschieu* / *Vus*  
 - *ân* – *plaschieu* / *mei* - *ve* – *gieu*  
 - *vez* – *vivieu* - *vagn* – *udieu* / *vez* – *passanto*  
 - *â* – *luvro* - *eassan* – *stos*  
 - *â* – *plaschieu* / *vus* - *â* – *plaschieu* / *vus* / *â* – *plaschieu*  
 - *eassan* – *turnos*  
 -
11. a. ...ve jou vieu nut e. ...ve jou savieu pustar nut  
 b. ...ve jou maglieu nut f. ...ve jou capieu nut  
 c. ...ve jou fotografo nut g. ...ve jou fatg nut.  
 d. ...ve jou cumpro nut
12. bavieu – *bever* antschiet – *antschever*  
 sto – *easser* mess – *meter*  
 do – *dar* prieu – *prender*  
 getg – *gir* ris – *rir*  
 amprieu – *amprender* scret – *scriver*  
 fatg – *far* tarmess – *tarmeter*  
 gieu – *aver* vieu – *vaser*
13. a. â fatg / â cumpro  
 b. e stada / â amprieu  
 c. vagn gieu / vagn vieu  
 d. sund sto (stada) / ve fatg / ve ligieu / ve vurdo  
 e. e ieu / â antupo / ân do / ân sadezidieu / e vagnieu
15. *Vainsa/ fatg/ eassan partieus/ vagn prieu/ eassan ieus/ vainsa/ antupo/ vagn dezidieu/ e sto/ vainsa/ cato/ vagn prieu/ ân/ lieu/ eassan/ ieus/ eassan/ stos/ eassan viandos/ vainsa/ fatg/ ân raquinto/ eassan/ ieus/ vagn tschano/ ve/ anvido/ eassan turnos/ ve/ getg/ en stos*
16. a. *nut* d. *nign* g. *nut*  
 b. *nign* e. *nign* h. *nign*  
 c. *nut* f. *nign*

17. a. *âs sadezidieu*                      e. *ân safatg*  
 b. *â sado*                                      f. *vagn s'anunztgieu*  
 c. *â sascho*                                  g. *sund sadasdada*  
 d. *ân salamanto*
18. *stada / prieu / vacànzias / eandas sund / fatg / ve / do / udieu / curs / ve jou / capesch / bün / do / dascur / rumàntsch*
22. a. *gest*                                      d. *gest*  
 b. *gest*                                      e. *gest*  
 c. *gest*

.....

## Lecziùn 7

3. - Tge ofertas savez Vus far a mei par egn vieadi a Lissabon?  
 - *Cugl tren?*  
 - *Na, cugl aviùn. Quànt custa quegl ?*  
 - *Peia. Cugl aviùn custa igl vieadi 589.- fràncs.*  
 - *E quegl la ple bünmartgeada tarifa?*  
 - *Ea.*
4. a. *duas pussevladads*                      d. *egn peer*  
 b. *egn peer*                                      e. *-*  
 c. *egn peer*                                      f. *egn peer*
5. a. *igl â*    e. *igl â (igl e)*  
 b. *â'gl (e'gl)*                                      f. *e'gl*  
 c. *igl e / e'gl*                                      g. *igl â / e'gl*  
 d. *e'gl*
6. *lez / savessas / deploresch / â / sto / parta / riva*
7. a. *bùna*                                      c. *bagn*                                      e. *curtasevla*                                      g. *cordials*  
 b. *definitiv*                                      d. *regularmeing*                                      f. *ruassevlameing*                                      h. *mal*
8. *a / cugl / cugl / cugl / da / da / la / a las / a / a las*
9. a. *Cura partan igls trens par Vienna? Igl miglier davent da Sargans.*  
*Cura lez Vus ir?*  
 b. *La damàn, mo betga megna bòld.*  
*Peia. Igl dat egn ca parta a las 10.27 ad e a Vienna a las 17.20. Mo el e ampo plàn.*  
 c. *Quegl e ampo tard. A ple bòld?*  
*Peia. Igl ampren tren parta a las 06.19 a riva a Vienna a las 13.15.*  
 d. *Na, quegl e blear megna bòld. A la sera?*  
*La sera parta egn tren a las 23.30 a riva a Vienna l'otra damàn a las 07.12.*  
 e. *Savessas Vus vurdar sch'igl â ànc duas couchettes?*  
*Ea. Me egn mumaint. Na. Igl dat nignas ple. Mo jou vard gest sch'igl â ànc posts agl vagùn cun litgs. D'acord?*
11. a. *vieadi*      b. *plan*      c. *aviùn*      d. *Svizra*      e. *avànt*      > *alvra (Albula)*

12. a. *gest*                      d. *gest*  
 b. *falo*                        e. *falo*  
 c. *falo*
13. *sund sto (stada) / sund ieu (ida) / ve gieu / ve duvro / sund ieu (ida) / sund sto (stada) / ve cumbino / ve amprieu...*
14. a. *falo*                      d. *falo*  
 b. *falo*                        e. *gest*  
 c. *falo*
15. a. *van ign*                                      e. *astg'ign*  
 b. *san ign*                                      f. *tgat'ign*  
 c. *ston ign / vean ign*                      g. *ston ign*  
 d. *magl'ign betg*                              h. *van ign*
16. a. *ear*      b. *ear betga*      c. *ear*      d. *ear*      e. *ear betga*

.....

## Lecziùn 8

1. Ea. < Ea. Jou *vagness* bugent tier te a *far* egna visita.  
 < Es tei, Catregna?                      Âs peada?  
 > Ea. *Tgi* e agl telefon?                      > Sainz'oter. Jou vess plascher.  
 < *Qua* e Iso.                                      < Bien. Alura sund jou la *an* egna meas'ura.  
 > Iso. Co *va'gl*?                                      > Per *an* egna meas'ura?  
 < Bagn, graztga. Ad a *tgei*?                      < Ea. Sas, jou sto ànc ir dabot *an* stizùn.  
 > Tut *an urden*. Mo noua es *tei*?                      > Bien. Antocen suainter!  
 < Jou *sund an* egn cafe *tier la* staziùn.                      < Ste bagn!  
 > Alura bagn. Gest qua dasperas.
2. a. *da*                                      d. *Da / tier / a*                                      g. *an*                                      k. *cun*  
 b. *-*    e. *an*    h. *a*  
 c. *tier / an*                                      f. *a*    i. *sper*
6. a. e veda *scriver*                                      e. veda *pinar*  
 b. *sund veda liger*.                                      f. *eassan veda tschanar*  
 c. e veda *far*    g. e veda *sunar*  
 d. *en veda tarlar*                                      h. *en veda vurdar*
7. a. Signur Cathomen e veda *cuschinar*.                      f. Andri e veda *vurdar televisiùn*.  
 b. Marco e veda *curer*.                                      g. Martina e veda *dar adia a Gion*.  
 c. Anna a Claudia *en veda spitgear igl bus*.                      h. Balzer e veda *liger la giaseta*.  
 d. Curdegn e veda *ir cugl velo*                                      i. Sandro a Pierin *en veda dar burape*.  
 e. Gieri e veda *pinar igl auto*.                                      k. Cristian a Marina *en veda saltar*.
8. *Cunquegl ca / peia / Scha / Mo / per / davent / Durànt*
9. *sadesda / leava / va a curer / cura / turna / fa / sasainta / salegra / tearla / saprepara / lavura / prenda / dovra / va / e / va / tgala / va*

10.  $a - 4 / b - 1 / c - 7 / d - 2 \mid e - 3 / f - 5 / g - 6$

11. a. *sadesdan*                      c. *saragordas / sadesdas*                      e. *salegran*  
 b. *sadurmaintas*                      d. *s'interessescha*                      f. *sagritantaz*

12. *sasantagn / savagn / pussar / giudagn / passantar / durmagn / sadasdagn / varda / lig / leava / prepara / va / turna / fa / anzolva / ligia / va / zambregia / fagiagn / vurdainsa / nagn / beber / tarmaglian / vagn / fa / od / scalegna / sa / vean / vont / fet / sund*

13. *sadesd / scalegna / leav / amprov / leava / fa / vont / prepar / turn / satir aint / sadesda / vean / spetga / va / seara / stat / â / sadad / fa / lava / siainta / sascultrescha / sacalurescha / tearla / leava / durla / fa / salava / satira / beva / prenda / ir*

14. a. *gest*                      c. *gest*                      e. *falo*  
 b. *falo*                      d. *gest*

15.	jou	tei	el/ella	nus	vus	els/ellas
prender	<i>prandess</i>	<i>prandessas</i>	<i>prandess</i>	<i>prandessan</i>	<i>prandessas</i>	<i>prandessan</i>
ir	<i>nass</i>	<i>nassas</i>	<i>nass</i>	<i>nassan</i>	<i>nassas</i>	<i>nassan</i>
fitar	<i>fitass</i>	<i>fitassas</i>	<i>fitass</i>	<i>fitassan</i>	<i>fitassas</i>	<i>fitassan</i>
easser	<i>fuss</i>	<i>fussas</i>	<i>fuss</i>	<i>fussan</i>	<i>fussas</i>	<i>fussan</i>
aver	<i>vess</i>	<i>vessas</i>	<i>vess</i>	<i>vessan</i>	<i>vessas</i>	<i>vessan</i>
far	<i>fagess</i>	<i>fagessas</i>	<i>fagess</i>	<i>fagessan</i>	<i>fagessas</i>	<i>fagessan</i>
vurdar	<i>vurdass</i>	<i>vurdassas</i>	<i>vurdass</i>	<i>vurdassan</i>	<i>vurdassas</i>	<i>vurdassan</i>
ver	<i>vasess</i> ( <i>vazess</i> )	<i>vasessas</i> ( <i>vazessas</i> )	<i>vases</i> ( <i>vezess</i> )	<i>vasessan</i> ( <i>vazessan</i> )	<i>vasessas</i> ( <i>vazessas</i> )	<i>vasessan</i> ( <i>vazessan</i> )
cumprar	<i>cumprass</i>	<i>cumprassas</i>	<i>cumprass</i>	<i>cumprassan</i>	<i>cumprassas</i>	<i>cumprassan</i>
gir	<i>gess</i>	<i>gessas</i>	<i>gess</i>	<i>gessan</i>	<i>gessas</i>	<i>gessan</i>
salagrar	<i>salagrass</i>	<i>salagrassas</i>	<i>salagrass</i>	<i>salagrassan</i>	<i>salagrassas</i>	<i>salagrassan</i>
vender	<i>vandess</i>	<i>vandessas</i>	<i>vandess</i>	<i>vandessan</i>	<i>vandessas</i>	<i>vandessan</i>

16. a. *vess*    e. *fagessan / savessan*  
 b. *Cumprassas / prandessas*                      f. *matessas*  
 c. *fussas / vessan*                                      g. *gessas*  
 d. *savessan*

.....

## Lecziùn 9

1. - *Bùna sera. Jou ve reservo eгна mesa.*
  - *Co e Voss num, scha jou astg amparar ?*
  - *Capeder*
  - *Vurdad. Qua e la mesa.*
  - *Graztga, mo jou ve egn problem : Agl telefon ve jou reservo par sis parsùnas. Mo ussa eassan nus an otg.*
  - *Quegl fa nut. Vus savez prender quella mesa qua. Quella e ple grànda.*
  - *Stupent. Graztga fetg.*

2. ► CAPUNS / TATSCH / TURTA DA NUSCHS / PIZOCELS / PATLANA / RUSSERS  
▼ MALUNS / SUPA DA GIUTA / PULENTA / GNOCS

3. a. *astg*  
b. *vi*  
c. *sa*  
d. *pos*  
e. *vutan*  
f. *stuagn*  
g. *sto*

4. a. *dezidieu*  
b. *barsada*  
c. *ocupo*  
d. *disada*  
e. *saro*  
f. *fatga*  
g. *passo*  
h. *reservos*  
i. *biageadas or*  
j. *garantida*

5. - *Pardunand, tge spezialitads savez Vus racumandar ?*  
- *E quegl betga magna greav par la sera?*  
- *Faged igl bagn a schad qua la tgarta, nus ampruvagn da sadezider.*  
- *Ea, bugent. Nus pranadagn egn buteglia Traminer.*

8. - *l'ustreia, an la quala* - *amitgs ca / anzatge c'els*  
- *quella c'e construida* - *la glied ca / menus spezials ca / a ca custan*  
- *mobiglias viglias ca safan* - *l'eanda ca vean*  
- *egn num ca* - *tge ca / tge ca / anzatge ca*

9. *fregna*                      *schar pussar egn'ureala*  
*paintg*                      *far or a meter ella sen la lastra.*  
*d'ov*

*tgarn piertg*  
*tgarn bov*  
*groma*

*tgòld*

*petarschegl*  
*cungir*

*sal*

Meter la pasta da *tgarn* sen la pasta da *fregna* rasada sen la lastra. Far or cun la rasagna igl rest da la pasta da *fregna*, far lànderor egn uviercel par curvatar la *peta* da *tgarn*. Dar sei ieli cu gl *pinel*. Schar *cuir* agl furnel par 50 minutas.

10.            *jou*            *igl meas amitg*            *la mia cliainta*            *igls meas giasts igls*            *las mias amitgas*

tei	igl <i>teas</i> auto	la <i>tia</i> valischa	<i>teas</i> skis	las <i>tias</i> vacànzas
el	igl <i>sieus</i> motor	la <i>sia</i> duna	igls <i>seas</i> cumpogns	las <i>sias</i> turas
ella	igl <i>sieus</i> rezept	la <i>sia</i> pulenta	igls <i>seas</i> pizocels	las <i>sias</i> turtas
nus	igl <i>noss</i> fax	la <i>noss'</i> avdàntza	igls <i>noss</i> vieadis	las <i>nossas</i> <i>tgartas</i>
vus	igl <i>voss</i> urari	la <i>vossa</i> reservaziùn	igls <i>voss</i> bigliets	las <i>vossas</i> plazas
els	<i>lur</i> iert	<i>lur</i> tgea	<i>lur</i> tgàns	<i>lur</i> faneastras
ellas	<i>lur</i> tains liber	<i>lur</i> professiùn	<i>lur</i> interess	<i>lur</i> sozietads

11. *sieus / lur / lur / seas / sia / sias / seas / sieus / lur / lur*

12. a. *sia* f. *Voss*  
 b. *teas* g. *lur*  
 c. *voss* h. *sias*  
 d. *meas / voss* i. *voss / sieus*  
 e. *sieus / sia* k. *lur*

13. a. *vean* g. *vagnir*  
 b. *en oder vignan* h. *e*  
 c. *vean* i. *e*  
 d. *vagnir* k. *vignan*  
 e. *en* l. *vignan*  
 f. *vignan* m. *vignan*

14. a. *falo* c. *gest*  
 b. *gest* d. *falo*

.....

## Lecziùn 10

1. a. > *Âs gea anvido anzatgi?*  
 < Na, jou ve ànc anvido nign.  
 b. > *Ve vus gea vieu anzatgi?*  
 < Na, *nus vagn ànc vieu nign.*  
 c. > *Â anzatgi saparstgiso?*  
 < Na, nign â ànc saparstgiso.  
 d. > *E gea anzatgi rivo?*  
 < *Na, nign e ànc rivo.*  
 e. > *Â anzatgi telefono?*  
 < Na, *nign â telefono.*  
 f. > *Âs gea anvido anzatgi?*  
 < Na, jou ve ànc anvido nign.  
 g. > *Ve vus gea bagliafo cun anzatgi?*  
 < Na, *nus vagn ànc bagliafo cun nign.*  
 h. > *Â ella amparo anzatgi sch'igl pass segi aviert?*  
 < Na, ella â ànc amparo nign sch'igl pass segi aviert.
2. a. *nign.*  
 b. *Anzatgi*  
 c. *Anzatgi*  
 d. *nign*  
 e. *nign*  
 f. *nign*  
 g. *anzatgi*  
 h. *Nign*  
 i. *anzatgi*  
 k. *anzatgi*
3. a. *ànc*  
 b. *gea (bi)*  
 c. *ànc*  
 d. *gea (bi)*  
 e. *gea (bi)*  
 f. *gea (bi)*
5. a. *Jou ve mess ellas sen la mesa.*  
 b. *Nus vagn vieu el anstearzas sera.*  
 c. *Jou ve scho pinar el avànt egn'eanda.*  
 f. *Jou ve cumpro els a Cuir.*  
 g. *Jou ve parco el gest sut la staziùn.*  
 h. *Nus vagn antupo els agl tren.*

- d. *La secretaria â scret ella.*  
 e. *Nus vagn vandieu ella avànt egn mains a miez*
6. a. *Duvragn nus tut quella tgarn ?*  
 b. *Duvragn nus tut quellas gaisetas?*  
 c. *Duvragn nus tutas quellas candelas?*  
 d. *Duvragn nus tutas quellas canzùns ?*  
 e. *Duvragn nus tuts quels instrumaints ?*  
 f. *Duvragn nus tuts quels disc cumpacts?*  
 g. *Duvragn nus tut quels videos?*
7. a. *Â el gea cumpro ellas?*  
*Â el ànc betga cumpro ellas?*  
 b. *Âs gea samtgieu ellas?*  
*Âs ànc betga samtgieu ellas?*  
 c. *Âs gea tarlo ellas?*  
*Âs ànc betga tarlo ellas?*  
 d. *Â el gea reservo els?*  
*Â el ànc betga reservo els?*  
 e. *Vež vus gea scret els?*  
*Vež vus ànc betga scret els?*  
 f. *Â ella gea ligieu ella?*  
*Â ella ànc betga ligieu ella?*  
 g. *Ân els gea cumpro els?*  
*Ân els ànc betga cumpro els?*
9. a. *falo*  
 b. *gest*  
 c. *falo*
- d. *falo*  
 e. *gest*
11. a. *anzatge*  
 b. *anzatgi*  
 c. *nign*  
 d. *nign*  
 e. *anzatge / nut / nign*  
 f. *anzatgi / anzatge / nign / anzatge*
12. a. *vignan messas*  
 b. *vagnir do*  
 c. *vignan duvros*  
 d. *vean fatga*  
 e. *vean bavieu*  
 f. *vignan maglieadas*  
 g. *vignan vandidas*
13. a. *vean fatga*  
 b. *vagnir cumpros*  
 c. *vagnir purtadas*  
 d. *vagnir midos*  
 e. *vagnir ligidas*  
 f. *vean tarmessa*  
 g. *vagnir ratratgs*
- i. *La mama â prieu ellas.*  
 k. *Nus vagn tarmess els per avànt quendesch gis.*
- Ella vean siir betga maglieada.*  
*Ellas vignan siir betga ligidas.*  
*Ellas vigna siir betga anvidadas.*  
*Ellas vignan siir betga cantadas.*  
*Els vignan siir betga sunos.*  
*Els vignan siir betga tarlos.*  
*Els vignan siir betga vurdos.*
8. a. *...co la tgarn vean taglieada*  
 b. *...cura ca la veia vean rumida.*  
 c. *... co quella stgatla vean aviarta.*  
 d. *... co quella calculaziùn vean fatga.*  
 e. *... cura c'igl schampagn vean survieu.*  
 f. *... noua ca quels maletgs vignan exponieus*  
 g. *... noua ca quellas spezialitads san vagnir cumpradas.*
14. *stos / vagnir nar / sacumbargear / ve vurdo / sund vagnida survida*

Legn da peds cruschos

1. PRENGIAS
2. SILVESTER
3. TSCHENTG
4. NEV
5. BIEMÀN
6. TRILING

7. BUTEGLIAS
8. VEGN
9. CUIRA
10. SCHONS